

Zpravodaj obce

Hoštice-Heroltice

*Když je země obuta
do hněda a do žluta,
listí zvolna opadává,
vlaštovka nám křídly mává,
vítr opírá se o vrátka,
k spánku ukládá se zahrádka...*

*****

3/2018

říjen 2018

Z obsahu vybíráme...

Slovo starostky	Bulletin ZŠ	SDH informuje
Deník zastupitelstva	Společenská kronika	Z historie obce
Volby	Kulturní akce	Když se řekne...
Statistika	Z farnosti	Slivovice...
Ze života MŠ	TJ informuje	

Slovo starostky

Vážení a milí spoluobčané,

tropické dny letošního léta jsou za námi a před námi podzim, který se nese ve znamení voleb do obecního zastupitelstva.

Pro mě osobně to znamená osm hezkých, ale zároveň velmi náročných, let strávených ve funkci starostky naší obce. Jak už většina z vás ví, rozhodla jsem se nekandidovat v letošních volbách do zastupitelstva obce a přenechat toto místo novému kandidátovi či nové kandidátce. Rozhodování to pro mě nebylo jednoduché, věřte mi. Hodně z Vás mě přesvědčovalo, abych zůstala. Jiní se tázali, proč a neskrývali překvapení a musím říct, že jsem se nesetkala s nikým, kdo by mi vyloženě řekl - už běž. Alespoň ne do očí. Proto bylo rozhodnutí nepokračovat velmi, velmi těžké.

Pokud bych vzala těch osm let v číslech, mohla bych bilancovat asi takto: počet občanů naší obce vzrostl asi o 30, na svět jsem přivítala 41 nových občánků, navštívila asi 280 jubilantů a na poslední cestu doprovodila 28 našich spoluobčanů. Podílela jsem se na přípravě minimálně 50 kulturních akcí pro děti i dospělé. Co se týká majetku naší obce - výměra obecních pozemků se navýšila. Stav všech účtů obce vzrostl z 8 milionů Kč v roce 2010 na asi 22 milionů Kč v roce 2018. Počet obecních budov zůstal stejný a to 9. Budovy a majetek obce se postupně opravují – nejvíce se investovalo do budovy MŠ, do novostavby kiosku na hřišti a do výstavby inženýrských sítí v nové ulici v Hošticích.

Doufám, že nově zvolený starosta nebo starostka bude ve zvelebování obce pokračovat a podaří se mu dotáhnout rozjednanou akci rekonstrukce komunikace III/4286 přes obec a všech inženýrských sítí kolem této komunikace. Dále se vyřizuje projektová dokumentace bouracích prací na objekty Hoštice 4 (Mahdalovo) a Heroltice 73 (Chlupovo). Ale vím, že to nebude jednoduché. Doufám, že velkými pomocníky nového kolegy či kolegyně budou paní účetní Renata Bečvářová a zaměstnanec obce pan Zdeněk Kandzer, protože tyto dva lidé byli mou pravou rukou a mohla jsem se na ně plně a ve všem spolehnout. Takovýto part'áci jsou neocenitelní a každý starosta nám je může jen závidět. Touto cestou bych jim chtěla moc poděkovat za jejich ochotu, samostatnou práci a přátelství.

A takto by se dalo pokračovat dále a dále. Toto jsou věci, které mě těší, které má každý možnost vidět nebo se různých akcí zúčastnit. Ale většina odvedené starostovské práce vidět není a také ji nikdo neocení. A to jsou věci, které berou chuť a sílu pracovat dál a přináší spoustu stresu, který se nakonec projevil na zdraví. Kdo z vás by chtěl pracovat v zaměstnání, kde se nedočká žádného ocenění, pracuje 24 hodin denně, v kteroukoli denní i noční dobu mu kdokoli telefonuje nebo si dojde k vám domů a sloužíte jako hromosvod při všech trápeních? Myslím, že dlouhodobě by to unavilo každého.

Každý z nás má jiné předpoklady i nedostatky pro jakékoli povolání nejen starostování. Myslím, že mým hlavním předpokladem a zároveň mojí největší slabinou bylo, že vás mám všechny ráda a snažila jsem se vám vždy dle svých možností pomáhat. Bohužel legislativa mi občas házela klacky pod nohy a ač jsem se snažila sebevíc, požadovaný výsledek se nedostavil. Měla jsem problémy říkat ne a být na vás přísná. Někteří z vás by to potřebovali jako sůl. Protože potom ti slušní, pracovití a ochotní, dopláceli na ty bezohledné lajdáky. A ta bezmoc s tím něco udělat mi přinášela velký stres.

Chtěla bych poděkovat všem, kteří se snažili, snaží a budou snažit pro obec něco udělat, a nejen myslet na sebe a nadávat na všechno a všechny dokola. Protože ochota udělat, byť jen málo, pro někoho jiného, ne pro sebe, není samozřejmost, ale je to dobrá vůle, která zasluhuje poděkování.

Přála bych si, aby náš nový starosta či starostka byl dobrý člověk, ochotný a laskavý, ale zároveň přísný a spravedlivý, pracovitý, dbal na dobré vychování, prostě aby nám s ním bylo fajn a naše obec vzkvétala. Proto jděte k volbám a vybírejte pečlivě.

Děkuji Vám všem, milí spoluobčané.

Vaše starostka

Deník zastupitelstva

Přinášíme Vám ve stručnosti přehled usnesení Zastupitelstva obce ve třetím čtvrtletí roku 2018. Podrobnější přehled ve formě zápisů z jednání zastupitelstva máte k dispozici v kanceláři starostky obce k nahlédnutí. Vzhledem k tomu, že začalo platit Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) o ochraně osobních údajů, tzv. GDPR nebudou již celé zápisy uveřejňovány na webových stránkách obce. Děkujeme za pochopení.

Zastupitelstvo obce dne 12. 7. 2018:

- schválilo za ověřovatele zápisu o průběhu 40. zasedání zastupitelstva obce konaného dne 12. 7. 2018 paní Annu Boháčkovou a pana Karla Míku
- schválilo navržený program 40. zasedání Zastupitelstva obce Hoštice-Heroltice konaného dne 12. 7. 2018
- souhlasilo s umístěním i stavbou pro posklizňovou úpravu a skladování produktů rostlinné výroby na pozemku parc. č. 1026/1 v k.ú. Heroltice
- schválilo Dodatek ke smlouvě o poskytnutí programového vybavení Internetový portál uzavřený mezi obcí Hoštice-Heroltice a společností Antee, na ošetření zpracování osobních údajů a pověřilo starostku obce jeho podpisem
- schválilo Směrnici pro zacházení s osobními údaji
- schválilo záměr prodeje části pozemku parc. č. st. 5/3 v k.ú. Hoštice, druh pozemku zastavěná plocha a nádvoří, způsob využití zbořeniště o celkové výměře 59 m² (odprodávaná část o výměře cca 30 m²), za cenu 300 ,- Kč za 1 m²
- souhlasilo s projektovou dokumentací novostavby RD na pozemku parc. č. st. 48 v k.ú. Hoštice s podmínkou, že veškeré stavební objekty včetně vodoměrné jímky, jímky odpadních vod i vsakovací studny budou umístěny na pozemku investora. Dále zastupitelstvo souhlasilo s úpravou vjezdu na pozemku parc. č. 822/6 v k.ú. Hoštice v rámci novostavby RD
- schválilo příspěvek ve výši 19 000,- Kč pro Mateřskou školu Hoštice-Heroltice na rok 2018 na nákup uzamykatelného nábytku do kanceláře vedoucí stravování
- schválilo Rozpočtové opatření č. 3/2018
- souhlasilo bez připomínek s umístěním i provedením stavby oplocení pozemku parc. č. 2/2 v k.ú. Hoštice
- schválilo hromadnou licenční smlouvu o veřejném provozování č. VP_2018_113490 mezi obcí Hoštice-Heroltice a OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z.s. a pověřilo starostku obce jejím podpisem.

Další informace:

- zastupitelé požádali Krajský úřad JMK, odbor dopravy, Policii ČR, odbor dopravní a Ředitelství silnic a dálnic o úpravu místního provozu na křižovatce na výjezdu z obce, část Hoštice na silnici I/47 Vyškov – Ivanovice na Hané (výjezd z bývalé hruškové aleje) a to např. umístěním informačních modrých tabulí s názvem obce a šipkou upozorňující řidiče na křižovatku s výjezdem nebo nájezdem do obce. V odpovědi nám ŘSD sdělilo, že v roce 2017 byl řešen pasport dopravního značení na silnici I/47 a jeho změna se neplánuje. Krajský úřad, odbor dopravy nám sdělil, že v rámci pasportu dopravního značení v roce 2017 byly v letošním roce z důvodu zajištění bezpečnosti silničního provozu před křižovatkou v obou směrech doplněny vodorovné dopravní značky č. V 9b „Předběžné šipky“, které jsou umístěny do značky č. V 2b „Podélná čára přerušovaná“ a vodorovná dopravní značka č. V 3 „Podélná

čára souvislá doplněná čarou přerušovanou“ délky 100 m. Policie ČR, odbor dopravy nám odpověděl, že umístění informativních směrových tabulí by nezlepšilo bezpečnost ani plynulost provozu na pozemní komunikaci na předmětné křižovatce. Stejný problém se řešil již v roce 2014 s výsledkem, že křižovatka je dostatečně bezpečná.

Zastupitelstvo obce dne 20.9.2018:

- schválilo za ověřovatele zápisu o průběhu 41. zasedání zastupitelstva obce konaného dne 20. 9. 2018 pana Ing. Petra Mrnuštíka a pana Vlastimila Provazníka
- vzalo na vědomí informace o zápise o průběhu 40. zasedání Zastupitelstva obce Hoštice-Heroltice konaného dne 12. 7. 2018.
- schválilo navržený program 41. zasedání Zastupitelstva obce Hoštice-Heroltice konaného dne 20. 9. 2018.
- schválilo Darovací smlouvu mezi Obcí Hoštice-Heroltice a Jihomoravským krajem zastoupený na pozemky parc. č. 829/4, 829/5, 829/6, 833/19, 833/20, 833/24, 833/25, 833/26 a parc. č. 833/27 v k.ú. Heroltice a pozemky parc. č. 1264/2 a 801/8 v k.ú. Hoštice ve prospěch obce Hoštice-Heroltice a pověřuje starostku obce jejím podpisem.
- souhlasilo s umístěním i provedením novostavby vodovodní přípojky k rodinnému domu Heroltice 51
- souhlasilo s umístěním i provedením novostavby vodovodní přípojky k rodinnému domu Hoštice 88
- souhlasilo s umístěním i provedením novostavby vodovodní přípojky k rodinnému domu Hoštice 92
- souhlasilo s umístěním i provedením novostavby vodovodní přípojky k rodinnému domu Hoštice 97
- souhlasilo s umístěním i provedením novostavby vodovodní přípojky k rodinnému domu Heroltice 25
- schválilo neinvestiční příspěvek pro ZŠ Hoštice-Heroltice na rok 2018 ve výši 35 000,- Kč na dorovnání platů pro pedagogické i nepedagogické zaměstnance školy
- schválilo prodej ideální 1/2 nemovitosti zapsaných na listu vlastnictví č. 55 pro obec Hoštice-Heroltice v k.ú. Hoštice, a to pozemku parc. č. st. 1 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 127m², jehož součástí je stavba Hoštice č. 47 za cenu 97 450,- Kč; kupní smlouvu na výše jmenovanou nemovitost a pověřuje starostku obce jejím podpisem. Veškeré náklady s přípravou a prodejem pozemku hradí kupující
- neschválilo využití obecního pozemku parc. č. 35/6 v k.ú. Heroltice k parkování soukromého vozidla žadatele a se zpevněním využívaného místa zatravnovací rohoží o rozměrech 2 x 5 m
- neschválilo využití obecního pozemku parc. č. 851/1 v k.ú. Heroltice k výsadbě okrasných keřů jilmu sibiřského

- vzalo na vědomí podání žádosti o spolupráci při přípravě stavby, výběru zhotovitele a realizaci stavby: Hoštice-Heroltice – rekonstrukce komunikace III/4286 na SÚS JMK již potřetí. Poprvé v dubnu 2017, poté v lednu 2018 a teď; stále bez odpovědi
- vzalo na vědomí podání žádosti o vrácení vratitelného přeplatku ve výši 15 750 Kč na finanční úřad JMK
- vzalo na vědomí sdělení o probíhání vyřizování projektové dokumentace bouracích prací na RD Hoštice 4 (Mahdalovo) a Heroltice 73 (Chlupovo)
- vzalo na vědomí předloženou statistiku docházky zastupitelů na jednání zastupitelstva obce za celé volební období

Volby

Kdy se volí

Volby do zastupitelstev obcí a doplňovací [volby do Senátu](#) se konají v pátek 5. října od 14 do 22 hodin a v sobotu 6. října od 8 do 14 hodin.

Kdo může volit

Do **místního zastupitelstva** mohou volit občané České republiky, kteří mají v příslušné obci trvalé bydliště a alespoň druhý den voleb jim bude 18 let. Volit mohou i lidé členského státu Evropské unie s trvalým nebo přechodným pobytem v příslušné obci, kteří požádali o zápis do dodatku stálého seznamu voličů.

Volební místnost

Volič po příchodu do volební místnosti musí prokázat volební komisi svou totožnost a občanství České republiky. To lze provést platným občanským průkazem nebo cestovním pasem. Volič, který je občanem jiného státu Evropské unie, se prokáže Průkazem o povolení k trvalému pobytu nebo Potvrzením o přechodném pobytu, popřípadě cestovním dokladem.

Neprokáže-li volič svou totožnost a státní občanství, nebude moci hlasovat.

Po prokázání totožnosti obdrží volič pro obecní volby prázdnou úřední obálku s razítkem.

Ve volební místnosti bude na viditelném místě pro obecní i senátní volby vyvěšen vzor hlasovacího lístku, prohlášení kandidáta o vzdání se kandidatury nebo zmocněnce o odvolání kandidáta, pokud byla doručena do 48 hodin před zahájením voleb. Při sčítání se k hlasům odevzdaným pro takového kandidáta nepřihlíží.

Jak volit

Hlasovací lístek pro **obecní volby** se oproti jiným volbám může lišit, může být totiž vytištěn oboustranně. V záhlaví každého hlasovacího lístku je uveden název obce a počet členů zastupitelstva, který má být zvolen. Na konci textu je razítko příslušného obecního úřadu.

Volič může vybírat politickou stranu, politické hnutí, jejich koalice nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, individuálně kandidující nezávislé kandidáty nebo sdružení nezávislých kandidátů.

Údaj o členství jednotlivých kandidátů v politických stranách nebo politických hnutích je na hlasovacím lístku uveden zkratkou. U stran, u kterých byl při registraci vyškrtnut kandidát, zůstává na hlasovacím lístku jeho pořadové číslo neobsazené.

V případě poškození nebo ztráty hlasovacího lístku, může volič ve volební místnosti požádat okrskovou volební komisi o jiný hlasovací lístek.

Po obdržení úřední obálky, případně hlasovacího lístku, se musí volič odebrat do prostoru určeného k úpravě hlasovacích lístků.

Tam **může v obecních volbách hlasovací lístek upravit jedním ze třech způsobů:**

1. Může **označit křížkem ve čtverečku v záhlaví sloupce před názvem volební strany pouze jednu volební stranu.** Tak dává hlas kandidátům této strany v pořadí podle hlasovacího lístku a v počtu, který má být v obci zvolen.

2. Nebo **může označit v rámečcích před jmény kandidátů křížkem toho, pro kterého hlasuje,** a to z kterékoli volební strany. Nejvýše však tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva má být zvoleno, v naší obci tedy 9.

3. Kromě toho **lze oba předchozí způsoby zkombinovat.** Tedy, **lze označit křížkem jednu volební stranu i dát křížky před jména kandidátů z ostatních stran.** Volič tak dává hlas jednotlivě označeným kandidátům a z označené volební strany pak kandidátům podle pořadí na hlasovacím lístku a pouze tolika kandidátům, kolik zbývá do počtu volených zastupitelů.

Po úpravě vloží volič hlasovací lístek do šedé úřední obálky, určené pro volby do obecních zastupitelstev.

Pokud volič neoznačí na hlasovacím lístku ani volební stranu, ani žádného kandidáta, lístek nevloží do úřední obálky, přetrhne ho nebo vloží do úřední obálky několik hlasovacích lístků do téhož zastupitelstva, je jeho hlas neplatný.

Každý volič hlasuje osobně, zastoupení není přípustné. S voličem, který nemůže sám upravit hlasovací lístek, může být za plentou i jiný volič, ne však člen volební komise, a lístek za něho upravit a vložit do obálky, popřípadě i obálku vložit do volební schránky.

Volič hlasuje tak, že obálku s hlasovacím lístkem vloží před volební komisí do volební urny.

Hlasování mimo volební místnost

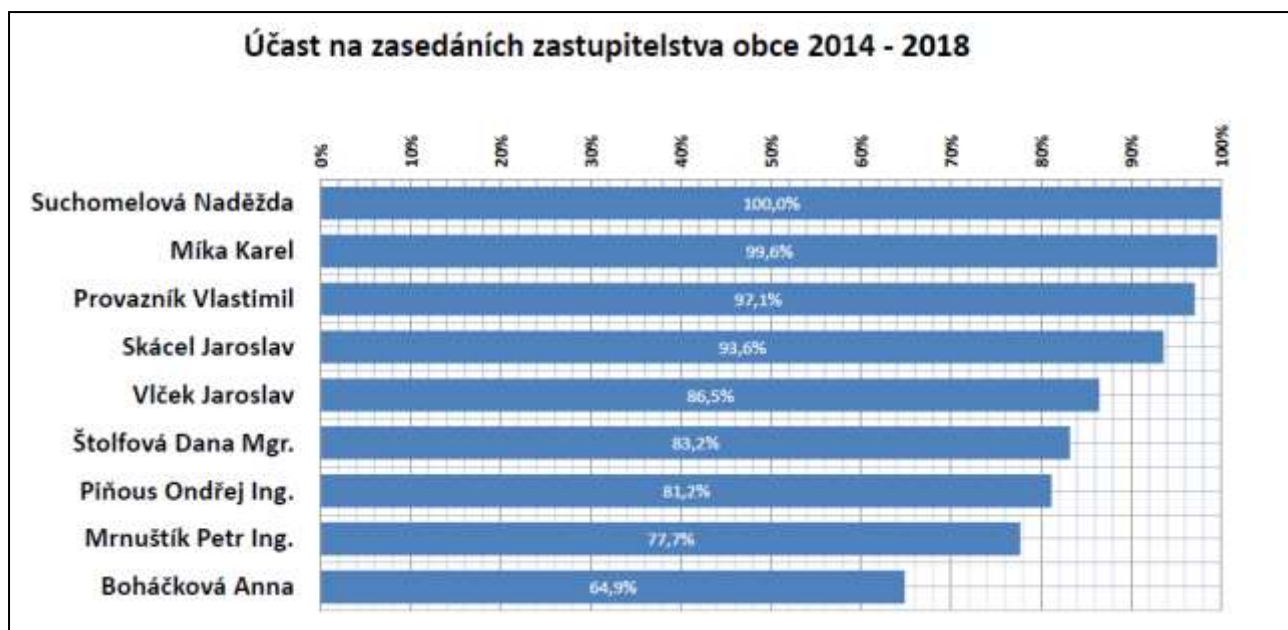
Volič může ze závažných důvodů požádat obecní úřad a ve dnech voleb pak volební komisi o hlasování mimo volební místnost. Komise pak k němu vyšle své členy s přenosnou volební urnou, úřední obálkou a hlasovacími lístky.

V obecních volbách je možné hlasovat jen v obci, kde má volič trvalé bydliště. Není tak možné hlasovat na zastupitelských úřadech či konzulátech. **Pro obecní volby se nevydávají voličské průkazy.**

Zdroj: https://zpravy.idnes.cz/volby-2018-komunalni-volby-senat-podzim-2018-ff2-domaci.aspx?c=A180719_114006_domaci_jpl

Ze života mateřské školy

Po slunném létě nám opět začal nový školní rok, který jsme odstartovali 3. září. V letošním školním roce nastoupilo 27 dětí, z toho 9 nově přijatých, ve věku od dvou do tří let. Začátek docházky dítěte do MŠ je vždy velkou událostí pro celou rodinu. Maminky přivádějí svoje ratolesti do třídy s obavami, jak budou zvládat tento přechod a zda se vyskytnou i nějaké problémy.

Adaptace dítěte v prostředí mateřské školy je dlouhodobou záležitostí. Aspekty ovlivňující jeho přechod do MŠ jsou především jeho věk, zralost a připravenost pro vstup do MŠ. Tato situace je pro ně zcela nová a porušením vazby matka – dítě je náročným zásahem do psychické rovnováhy dítěte, které se samo ocitne v novém prostředí, obklopeno cizími lidmi a setkávající se s odlišnými výchovnými postupy. Nástup dítěte do mateřské školky bývá zlomový okamžik nejen v životě dítěte, ale i jeho rodičů. Je to velký krok, kdy si rodiče uvědomí, že jim dítě dospělo do věku, kdy už může samostatně pobývat mezi svými vrstevníky.

S nástupem dětí do školky jsme přivítali u nás ve školce i novou paní učitelku Michaelu, která se hned od začátku zapojila do aktivní práce s dětmi s obrovskou pílí, nadšením a oddaností. Vtiskla tak nový dech činností ve školce a upřímně věřím, že její šikovnost, kreativita a odhodlání, bude velkým přínosem, který ocení nejen děti, ale postupem času i rodiče.

Na svůj vstup do první třídy základní školy se u nás intenzivně připravuje aktuálně 5 budoucích školáků. Učí se cíleně pracovat, poslouchat, soustředit se a plnit zadané úkoly. V novém prostředí se najednou spoléhá samo na sebe. Proto je jeho příprava na školu důležitá, jak ze strany mateřské školy, tak i rodiny. Postupně se zdokonalují v oblasti řečových dovedností, motorické, senzomotorické koordinaci a rozumových schopností.

Měsíc září jsme prožili v duchu seznamování s novými kamarády, prostředím, ve kterém se děti po další řadu měsíců budou pohybovat a také s důležitými pravidly – jak se chováme ve školce.

Loučili jsme se s pomalu odcházejícím létem a s otevřenou náručí vítáme první podzimní dny. Nyní již čekáme, jaká dobrodružství a jaké zážitky nám přinesou další měsíce.

Krásný podzim všem přeje kolektiv MŠ

Rady psychologů

Pokud můžete, nechávejte dítě alespoň prvních 14 dní ve školce jen na dopoledne. I pro „statečné“ děti je nástup do školky náročný a lépe si na ni zvyknou pozvolným prodlužováním pobytu v ní.

Jakmile začne dítě chodit do školky, je důležité dodržovat pravidelnost. I kdyby chodilo do školky jen na dvě hodiny, je dobré, aby tam bylo každý den.

Šest týdnů, to je nejzazší doba, po kterou „může“ dítě plakat při zvykání si na školku. Pokud pláč pokračuje, je na místě začít uvažovat, zda by nebylo vhodné pobyt dítěte ve školce nějak upravit, nebo i o tom, zda je dítě pro školku zralé.

Pokud to jde, nenastupujte do práce současně s umístněním dítěte do MŠ. Vyplatí se počkat zhruba měsíc. Dítě totiž nemusí zvládnout příliš velký kolektiv, nároky, které na něj školka klade, například oblékání a obouvání.

Co by rodiče dělat neměli

- školkou dítě strašit („Jen počkej, však tě paní učitelka ve školce pořádku naučí!“)
- nahlížet po rozloučení do třídy pro kontrolu, jestli si dítě hraje
- vzdávat se! Vzrušovat se jeho slzami, dupáním své ratolesti, projevovat své pocity nervozity, zneklidnění nebo podráždění
- mluvit s učitelkou v přítomnosti dítěte o jeho chování, zvláště pak o tom negativním.

BULLETIN

ZÁKLADNÍ ŠKOLY HOŠTICE-HEROLTICE

Změny v organizaci ročníků ve třídách

Vzhledem k menšímu počtu žáků a jejich nerovnoměrnému rozložení jsme pro tento školní rok změnili spojení ročníků ve třídách, a to tak, že: v I. třídě budou vyučování žáci 1. a 3. ročníku (třídní učitel Mgr. Zdeněk Pytela) a ve II. třídě žáci 2., 4., a 5. ročníku (třídní učitelka Mgr. Eva Chourová). Učební osnovy zůstávají beze změn.

Rekonstrukce školní družiny

Už několik let usilujeme o výstavbu školní družiny v půdních prostorách školy. Realizace jistě nákladného projektu je bohužel v nedohlednu, a proto jsme na letošní prázdniny naplánovali rekonstrukci stávající školní družiny, zřízené v nedaleké obecní budově. V objektu původně sídlil obecní úřad a místní knihovna. Coby družina slouží zhruba 20 let, a tak je zřejmé, že bylo co zlepšovat. Především jsme potřebovali zkulturnovat sociální zařízení, aby vyhovovalo hygienickým normám. Společné WC s koupelnou nyní nahradily dvě samostatné uzavřené místnosti se záchodem a předsíňka se dvěma malými umyvadly. Druhý větší zásah se týkal šatny. Tu jsme nechali zvětšit a doplnit novými věšáky. Dále byla předlážděna hlavní chodba a vyměněny veškeré obklady. V další fázi bychom rádi nechali opravit podlahy v herních místnostech (pokrytých kobercem), které pozbývají pevnosti, a vestavěli nové vchodové dveře, jež jsou na hranici životnosti, a není skrze ně vidět, kdo přichází pro děti. Vzhledem k tomu, že dokončovací práce probíhaly ještě po zahájení školního roku, nestihlo se družinu náležitě vyzdobit. Napravíme to však

průběžně během školního roku a za pomoci našich žáků. Nová družina se i tak všem líbí a doufáme, že výchovně-vzdělávací činnost zde bude probíhat ještě uspokojivěji.

Fotografie zrekonstruovaných prostor

Prázdniny ve školním roce 2018/2019

Podzimní: pondělí 29. října a úterý 30. října 2018

Vánoční: od soboty 22. prosince 2018 do středy 2. ledna 2019

Pololetní: pátek 1. února 2019

Jarní: od pondělí 11. února do neděle 17. února 2019

Velikonoční: čtvrtek 18. dubna 2019 a pátek 19. dubna 2019

Hlavní: od soboty 29. června 2019 do neděle 1. září 2019

Kulturní akce

V sobotu 1. 9. 2018, kdy se mělo uskutečnit Ukončení prázdnin, nám počasí moc neprálo. Honila se jedna přeháňka přes druhou a ještě asi hodinu před zahájením nebylo jasné, jestli se vůbec bude konat. My ale stále věřili, nakonec se počasí umoudřilo a tak akce mohla začít. I když se musíme alespoň touto cestou všem omluvit, jelikož kvůli vrtkavému počasí, jsme raději zrušili divadlo, což nás mrzelo, ale určitě ho zkusíme domluvit na jinou akci.

Hasiči z Vyškova i spolek Divozem s muzikohrátky a tvořením bublin přijeli a dětem, které počasí neodradilo, program udělali podle plánu. Děti si

tak mohly vyzkoušet práci hasiče, vyrobit obří bubliny, zaspívat si, zahrát na hudební nástroje, zatancovat a poté si i obarvit hrací bezová dřívka.

Nakonec, než se opět protrhla mračna, se stihnul i závěrečný táborák s opékáním špekáčků. Děti si domů také odnesly perníková prasátka pro štěstí v novém školním roce.

Za organizátory J. a F. Blažkovi

Z farnosti

Smrt farnosti

V novinách i po zdech jednoho města se objevila zvláštní smuteční zpráva: "S hlubokým zarmoucením sdělujeme, že zemřela farnost sv. Eufrosia. Pohřeb se bude konat v neděli v 11 hodin."

V neděli byl kostel sv. Eufrosia samozřejmě nacpaný jako nikdy předtím. Nenašlo by se místečko k sezení, ale ani k stání. Před oltářem stál katafalk a máry z tmavého dřeva. Kněz pronesl jednoduchou řeč: "Nevěřím, že by naše farnost mohla znovu ožít"

a vstát z mrtvých, ale v tuto chvíli, kdy jsme tady všichni, chtěl bych udělat jeden zvláštní pokus. Chtěl bych, abyste všichni, kdo jste tu, obešli máry a naposledy se podívali na nebožtíka. Utvořte, prosím, řadu, jeden za druhým, a až se podíváte na mrtvého, vycházejte dveřmi sakristie. Potom, kdo bude chtít, může znovu vstoupit do kostela a zúčastnit se mše svaté."

Kněz otevřel rakev. Všichni byli zvědaví: "Kdo může být uvnitř? Kdo ve skutečnosti zemřel?"

Pomalou začali v řadě postupovat k rakvi. Každý k ní přistoupil a podíval se dovnitř. Pak vyšel z kostela. Vycházeli beze slova a trochu se zahanbením.

Protože všichni, kdo se chtěli podívat na nebožtíka z farnosti sv. Eufrosia a podívali se do rakve, uviděli v zrcadle, které bylo opřeno o dno, vlastní tvář.

Děkuji všem, kteří se staráte, aby naše farnost byla pořád živá!

Mše svatá, na kterou jste všichni zváni, se koná každou neděli v 8.00 hodin.

1. a 2. listopadu budou mše svaté slouženy v 16.00 hodin. 1. listopadu po mši bude průvod na hřbitov a modlitba za zemřelé.

P. Krzysztof Jonczyk

TJ informuje

Rozlosování podzim 2018

10. kolo	„A“ muži	Hoštice - Dědice	7.10.2018	neděle	15:00
6. kolo	„B“ muži	VOLNO			
6. kolo	příp.star.	Pustiměř - Hoštice	5.10.2018	pátek	16:30
11. kolo	„A“ muži	Pačlavice „B“ - Hoštice	14.10.2018	neděle	10:00
7. kolo	„B“ muži	Ježkovice - Hoštice „B“	14.10.2018	neděle	10:00
7. kolo	příp.star.	Hoštice - Vyškov	13.10.2018	sobota	15:00
12. kolo	„A“ muži	Milonice - Hoštice	21.10.2018	neděle	14:30
8. kolo	„B“ muži	Vyškov „C“ - Hoštice „B“	21.10.2018	neděle	14:30
8. kolo	příp.star.	Hoštice - Brankovice	20.10.2018	sobota	14:30
13. kolo	„A“ muži	Hoštice - Lysovice	28.10.2018	neděle	14:00
9. kolo	„B“ muži	Hoštice „B“ - Pustiměř „B“	28.10.2018	neděle	11:30
9. kolo	příp.star.	Hoštice - Drnovice „A“	27.10.2018	sobota	14:00
1. kolo	„A“ muži	Chvalkovice n.H. - Hoštice	3.11.2016	sobota	14:00

SDH informuje

Přestože teploty minulých dní byly ještě letní, teď stojíme na počátku podzimu a s ním spojeným návratem do škol a práce a také na počátku topné sezóny.

Přestože prázdniny byly horké, obešlo se to v našich končinách bez mimořádných událostí.

Z akcí, které chystáme na podzim letošního roku, bych chtěl především upozornit na tradiční **Drakparádu**, která se uskuteční jako obvykle na poli za vlakovým nádražím. Předpokládaný termín, je **neděle 14. října od 14 hodin**. Vzhledem k tomu, že létání draků je závislé na počasí, je změna termínu vyhrazena a budete o ní informováni rozhlasem a vývěskou.

V listopadu plánujeme sběr železného odpadu. O přesném termínu budeme informovat rozhlasem.

V minulém Zpravodaji jsem členy informoval o stavu výměny členských průkazů a implementaci nařízení GDPR u dobrovolných hasičů. A protože život je změna, tak je všechno jinak. Myslím, že zdravý rozum zvítězil (alespoň v rámci možností) a žádné nové přihlášky a souhlasy nebudou nutné. V současné době již máme k dispozici nové členské průkazy. Průkazy budou předávány na členské schůzi, která se uskuteční dne 19. října 2018 v 18,30 hodin v klubovně pod Kulturním domem v Herolticích. Zároveň si na této schůzi připomeneme sté výročí založení Československé republiky předáním pamětních medailí. Všichni členové jsou zváni.

Na závěr mi dovolu, abych vám popřál pěkné podzimní dny.

Za SDH Jan Knápek

Z historie obce

Dnešní úryvek je z Kroniky obce Hoštice za léta 1924 – 1939 založené 1. ledna r. 1924. Opis je doslovný a z dnešního pohledu může obsahovat pravopisné chyby. Vybraný úryvek z r. 1928 v naší zemi a obci.

Zápis r. 1928

28.4. usneseno předati čekárnu ředitelství státních drah v Brně za náhradu 3000 Kč jednou pro vždy. Přípis mor.zems. výb. VI-607-13/45. 28.5. 1928 usneseno na dokončenou stavbu silnice v úvozu vypůjčiti obnos 7000 Kč na ½ roku u I. kontrib. spoř. a záložny sběrna Ivanovice. Tato půjčka byla nutna proto, že obec nemajíc obecních přírážek byla tou dobu bez příjmů.

1.9.1928 usneseno na žádost Sboru dobrovolných Hasičů v Herolticích povolití podporu 10.000 Kč na zakoupení benzinové stříkačky při dosavadním rozpočtu 50.000 Kč – jinak 1/5 z kupního obnosu.

5.11.1928 prozkoumány účty za postavenou silnici v úvozu, 1/2 nákladu činila 5607 Kč. V roce 1928 přikročeno k řádné úpravě zdejšího hřbitova, neboť byl již ve stavu ubohém. K stavbě sice toho roku ještě nedošlo, ale došlo k všeobecné dohodě, jak opravu provést a s jakým nákladem. Ke konečné úpravě přikročeno na jaře 1929. Offerty podali: Julius Zvolský...50.704 Kč, Karel Knap...41.336 Kč, Oskar Funtíček ...38.808 Kč. Stavba svěřena p. Oskaru Funtíčkoví z Ivanovic, konečný náklad 48.000 Kč.

Hřbitovní zdi postaveny kolem dokola, nová úmrtčí komora rovněž nová a 3 brány, jedna hlavní a dvě boční. Nutno podotknouti, že úprava hřbitova vkusně a důstojně provedená přispěla značně k okrase obce.

Uplynulý rok 1928 byl převážně suchý. Zima byla téměř beze sněhu – únor celkem mírný a suchý, takže hospodáři začátkem března mohli seti jarní obilí. Pisatel kroniky má v deníku poznamenáno: Od 20/2 do 8/3 1928 velmi jasno a ve dne příjemno. Veškeré polní práce na jaře odbyly se hladce. Za to však v květnu dostavila se chladna. Pověstní ledoví muži dostavili se letos se sněhem a mrazem. 12/5 zaznamenána teplota -4° C. Že to uškodilo rozkvetlému stromoví nepotřebují se ani zmiňovati. Rovněž akáty a ořechy zčernaly mrazem. Také zemáky, fazole na nížině Hané zmrzly. Ještě 2.června dostavil se silný mráz.

Zato léto dostavilo se uprostřed července 14/7 kdy teploměr na slunci ukazoval +51°C a 15/7 o 2 ½ hod. +50 °C. Tato prudká vedra způsobila, že obilí zadržené chladu v červnu náhle ne dožrálo, ale doschlo. V té době 17/7 1928 začaly žně. A jestliže od jara přšlo celkem málo, vyschla tropickými vedry tak půda, že vody v studnách, potocích i v Hané ubývalo, tráva usychala, jeteliny druhého seku krčily se a seschly u země - nedostatek píčování byl tu. Však tak cena sena a jetelin šla rapidně nahoru hned o žních za 1q 110 Kč, později 130Kč za 1q.

Od 1. července do 13. srpna ani nekaplo. Později sice tu a tam došlo k místním bouřím, ale u nás spadlo vždycky pár kapek. Kde kdo naříkal, že nebude zemáků ani řepy. Mělo se naorávati na podzimní setí a většina strmisk nebyla pro sucho zpodmitána. Konečně 20.září dostavila se menší bouře (v Topolanech průtrž mračen) a další deště 22., 23. a 24. září svlažily slušně zem. Ale přišly bohužel pozdě. Zemákům ani řepě valně nepomohly, leda, že se mohlo vyorávati. A bylo pilno. Rychle se selo, zemáky se kopaly a řepa se sklízela za velmi krásného počasí. Slabší mrazy se ohlásily sice 7. října, ale zima tentokrát nepřišla na Kateřinu, nýbrž začátkem prosince a to opět mírně: „Když chodí na Kateřinu husa po blátě, chodí na Vánoce po ledě“. Tato průpověď se též osvědčila a tak byly Vánoce bílé, mrazivé až do konce roku.

Z činnosti místních spolků zaznamenávám:

1. Sbor dobrovolných hasičů se sídlem v Herolticích, kde v bývalém hostinci obecním (nyní patřící p. Foltýnovi, jenž jej koupil od předchůdce p. Heřmana) má svoje skladiště, pokračoval nerušeným chodem ve své obvyklé činnosti, až do 1.října 1928, kdy před půlnocí zaplaveny byly náhle obě vesnice rudou záplavou ohně, ticho noční rozrývala smutně a žalostně břeskná polnice hasičská poplašným signálem: „V dědině hoří!“ Rozespalí a postrašení občané vybíhali před stavení a od úst k ústům nesla se smutná zpráva: „Heroltský mlýn hoří!“ A hořel! Ohnivý jazyk šlehal do výše, olizovaly a pohlcovaly vysokou střechu, stroje s rachotem řítily se dolů do sklepení. Majitel mlýna p. Vl. Knichal stál sklíčen a shroucen nad troskami svého mlýna. Díky usilovné námaze hasičstva zachráněny sousední chlévy, mlat, pila a skladiště. Požárem způsobena veliká škoda hmotná. Pro vesnici bylo štěstím, že mlýn stojí o samotě a v noci, kdy vypukl požár, bylo bezvětrí. Podrobnosti budou zaznamenány v kronice obce Heroltice. Tento požár byl pobídkou protože v poslední době tak těžko shání se obyvatelstvo na pumpování při obyčejné koňské stříkačce vozové, že Sbor dobr. hasičů v Herolticích energicky zakročil, aby zakoupena byla stříkačka s motorovým pohonem, což se uskutečnilo za finanční podpory obou obcí Heroltic i Hoštic v r. 1929.

Rovněž 28.října 1928, když ukončena byla oslava 10 letého trvání naší Čs.republiky ve škole a když účastníci rozešli se domů, náhle právě o poledni rozlehl se po vesnici pobuřující poplach: „Špitál hoří!“ Když však přijeli hasiči na místo, konstatováno, že chytly se pouze saze v komíně a že uhašeny obvyklou cestou. Tentokrát vál prudký vítr a za požáru bývala by byla ohrožena celá čtvrť „Zábraň“.

2. Místní osvětová komise, jejímž předsedou byl Josef Petrůj, říd.uč. a jednatelem pan Frant. Příbylík, rolník z Hoštic začala vyvíjet pěknou činnost. Zakoupeno skioptikon, v učírně I.tř. vše potřebné: elektrické vedení, promítací stěn a.t.d. pořízeno a pořádány přednášky. Diapositivы vypůjčovány z Ústřed.uč.naklad. Brno. Technickou část ochotně a odborně obstarával p. J. Dvořák, rolník z Hoštic, přednášejícími byli učitelé. Účast občanstva a pochopení pěkné. Podrobná kniha jednatelská se při úmrtí říd. uč. J. Petrůje ztratila.

3. Tělocvičná jednota Sokol byla nejčilejší ze všech místních spolků, ač její činnost oproti okrsku a župě mohla býti větší. Starosta její br. Cyril Skácel vede jednotu obezřetně a nadšeně i přes dnešní vlažnost a nepochopení krásných myšlenek a cílů organizace. Je vydatně podporován svými 2 dceruškami studentkami (VII.tř.reál.gym) sl. Vlastou a Jar. Skácelovými, jež jsou nejen páteří ženského odboru, ale i vzdělavateli při akademických, zábavných večerech a hlavně při divadlech jsou nepostradatelnými.

Vadou činnosti sokolské je prozatím nutnost cvičiti v hostinci v Herolticích, neboť jednota nemá vlastní tělocvičny. Zato, jak se rozjaří, soustředí se ruch na sokolském cvičišti, jež opravdu pěkné a postačující.

Z větších podniků jednoty zaznamenávám: „Dožinky“ velkou místní slavnost konanou 22/7 v hanáckých krojích na oživení starých zvyků. Provedení dobré, účast

slušná a slavnost se líbí. Mimo to pořádala jednota na památku 10letého jubilea čs. samostatnosti 2/10 1928 slavnostní akademii s vybraným programem. Důstojná oslava zanechala v účastnících slavnostní dojem.“

redakce – doslovný opis

Když se řekne...

Když se řekne „směješ se jak rejžák na poslední schod“, žádný zvláštní jinotaj v tom schovaný není a každý rozumí, co tím myslí. V češtině však používáme řadu rčení, přirovnání a výrazů, které skrývají nějakou historickou nebo mytologickou souvislost. Její pravý smysl se s léty často vytratil. Umíme je sice většinou použít ve správnou chvíli, ale už nevíme, jak taková rčení vznikla.

Jóbova zvěst (rána, zkouška, trpělivost)

„Byla to jobovka“, slýcháme často. Vnímáme to často jako nepříjemný úkol než něco tragického, jak odpovídá původnímu významu. Kniha Jób psaná v hebrejštině je součástí biblického Starého zákona. Vypráví o spravedlivém a bohabojném muži Jóbovi, kterého Bůh podrobí těžkým zkouškám. Chce tím dokázat Satanovi, že dobrý člověk není zbožný, jen pokud se mu daří. Jóbovi zvěstují jeho služebníci jednu tragédii za druhou, ztratí rodinu, majetek, čelí nemocem i pomluvám. Přesto neztratí víru a trpělivost. Bůh jej proto za jeho utrpení velkoryse odmění.

Jádro pudla

„Sedni, pudle! Proč se lekáš,
Pro co tropíš takovouhle neplechu?
Marně na kamna i postel štekáš,
Radši zalez do měkoučkého pelechu.
Rozpínáš se jako slon,
Pokyvuješ jako zvon,
Jenže moje mocné čáry
Promění tě v šedé páry. „

Doktor Faust, hlavní postava veršované tragédie J. W. Goetheho, si z procházky přivede domů malého psíka – pudla, který se k němu venku přidal. Neklidné zvíře se promění v Mefistofela, d'ábla, jenž s ním přišel smlouvat o jeho duši. Faust reaguje: „Tak v tom vězí to jádro pudla!“ Pro němčináře v originále: „Da also war des Pudels Kern!“ Pravý důvod, skrytý záměr – tak jeho výrok správně chápeme. Ne každý ví, že jde o citát z jednoho ze stěžejních děl německé literatury.

Filištín

Být filištínem může být vlastnost pozitivní i negativní. Chytrák, filuta, mazaný, potměšilý člověk, tak tomu rozumíme dnes. Jde o příslušníka jednoho z kmenů

sídlících ve starověké Palestině. V Bibli jsou zmiňováni jako nepřátelé izraelského národa, kteří mu po nějakou dobu i vládli.

Panenko skákavá!

Dnes už se sice tohle úsloví tolik nepoužívá, ale pokud jej někdo vypustí z úst, obvykle tehdy, když se něčeho zhrozí. V minulosti se však používalo ve chvíli, kdy se lidé obraceli s prosbou k nebesům. S panenkou jako dětskou hračkou ani se skákáním tedy žádná spojitost není.

Odpověď hledejme v již zaniklé obci Skoky patřící ke Žluticím na Karlovarsku. Dnes z ní zbylo jen pár domů a také barokní kostel, o jehož obnovu se snaží spolek Pod střechou. Právě církevní stánek byl tím, co do „českých Lurd“ přitahovalo poutníky prosící o uzdravení. Visel v něm portrét Panny Marie Pomocné, jenž napodoboval „zázračný“ obraz z německého Pasova. Dnes je portrét ze Skoků uložen v klášteře premonstrátů v Teplé, v kostele zůstala jen jeho kopie.

Mameluk

Popleta, nešika, hlupák. Takové výrazy se nám derou na mysl, když někoho označíme za mameluka. Slovo k nám doputovalo z arabštiny oklikou přes portugalštinu a původně se jím označovali otroci v řadách egyptské armády. Pravděpodobně nevyňikali přílišnou bystrostí.

Matador

Nejčastěji ve sportovním prostředí o někom slýcháme, že je matador, tedy, že patří k dlouholetým, nejzkušenějším závodníkům. Stejně tak to může být stálý účastník nebo zkušený pracovník. Původní význam je jen jeden: španělský zápasník s býky, jehož rolí je zvíře zabít.

Ležet jako lazar

Vyčerpaný, schvácený nemocí, se někdy cítil asi každý z nás. Utrpení biblického Lazara to však zřejmě nedosahovalo. Nemocný a hladovějící chudák pobýval u domu boháče, jenž pro něj neměl slitování. Když oba zemřeli, chudáka se chopili andělé, zatímco boháč putoval do pekla. Takto vzniklý výraz lazaret pro polní nemocnici je mezinárodní. Vznikl během morové epidemie ve středověkých Benátkách, když na ostrůvku Santa Maria di Nazareth zřídili útočiště pro nakažené. Lidová mluva slova Lazar a Nazareth zkombinovala.

Pyrrhovo vítězství

„Ještě jedno takové vítězství a jsem ztracen,“ pronesl král Pyrrhos po bitvě s Římany u Auscula v roce 279 př.n.l., když mu vojáci blahopřáli k triumfu. Jenže Pyrrhos si byl vědom těžkých ztrát, které utrpěl, a faktu, že příště už nebude schopen nepřátelům čelit. O několik let později byl při jiném vojenském výpadu zabit. Pyrrhos vládl épeirskému království na území dnešní Albánie. Považoval se za potomka starořeckého hrdiny Achillea a toužil vyrovnat se v dobývání světa Alexandru

Velikému. Z jeho odkazu však zůstalo jen okřídlené rčení o těžce vykoupeném vítězství.

Ty brd'o!

Toto vyjádření údivu jste nepochybně slyšeli mnohokrát. Nicméně poslední dobou se mi zdá, že se trochu vytrácí. Bývá nahrazováno jinými, mnohdy ostřejšími spojeními. Možná to bude tím, že ostatní výrazy jsou jasněji pochopitelné a my většinou ani nevíme co to "Ty brd'o!" vlastně znamená.

Traduje se, že zhruba v polovině 19. století se po východních Čechách toulal jistý podvodník, který se jmenoval Brd'a. Aby se mu v nekalých obchodech dařilo lépe, snažil se získávat finanční podporu u vysokých úředníků tehdejšího c.k. mocnářství. Vtíral se do rodinné přízně a když byli hodnostáři v úřadě, tak často obcoval s jejich manželkami. Jednou se ale jeden z nich vrátil domů pro zapomenuté složky a přistihl Brd'u se svou manželkou in flagranti. Popadl dech a zařval: "Ty Brd'o!" A jelikož bylo poledne a na ulici nebyl ruch, rozlehl se výkřik přes velkou část města. Hláška zvláště na tehdeším Chrudimsku zlidověla a časem přešla i do kladného významu.

redakce – převzato z deníku Právo a <https://geryk.blog.respekt.cz>, kráceno

Slivovice známá, neznámá...

Mezi Čechy nejoblíbenější alkohol je rozhodně pivo, jižní Moraváci se neobejdou bez vína a snad nikdo z Moravy (a nejen z ní) nepohrdne hezky česky řečeno ovocným destilátem.

Odkud se ale vlastně vzala tradice pití pálenek? Někteří odborníci zastávají názor, že alkohol je starší než samotné lidstvo. V přírodě totiž ke kvašení plodů a listů rostlin dochází samovolně, a tedy předkové člověka se s alkoholem v té či oné podobě setkávali už před miliony let.

Starověké národy znaly výlučně nízkoprocentní alkoholické nápoje (vína, piva, medoviny). Starověké civilizace proto tvrdý alkohol vůbec neznaly. Kolem objevu destilace alkoholu existuje velké množství legend, jedna z nich přičítá vynález dokonce scholastikovi Albertu Velikému. Nicméně destilaci jako první použili ještě před rokem 1000 spíše arabští než evropští alchymisté (i název alkohol pochází z arabštiny) a Evropa se s objevem seznámila až díky vojákům vracejícím se z křížových výprav. Zřejmě nezávisle na Arabech objevili destilaci i Číňané, kteří však tvrdý alkohol využívali spíše jako rozpouštědla pro další substance. Alkohol byl tedy v Číně spíše určen pro lékařské účely než k pravidelnému pití. První pramen zmiňující destilaci pochází až 8. století, kdy arabský lékař Geber podrobně popsal jak z bílého vína připravit tzv. vodu života. Od Arabů poté v průběhu století proniklo pálení vín do italských klášterů, kde se výslednému produktu začalo říkat krom vodu života také ohnivá voda. Produkt se s léty zdokonaloval, o čemž svědčí i spisy ze 13. století, kde doporučují opakovat destilaci třikrát až čtyřikrát.

Po celý středověk se evropští učenci zdokonalovali v umění destilace esencí z různých bylin, vína a pivních či vinných kvasnic. Pálenka, považovaná za skvělý léčebný prostředek, se vyráběla v alchymistických dílnách i apatykách a během 16. století již také ve vrchnostenských palírnách. Ze stejného období pochází zmínky o pálení kořalky z žita (Starorežné) v palírnách v Prostějově a Brně.

Ve 14. století se s destilací začalo experimentovat také na našem území. Destiláty a jejich výroba se nejvíce rozmohla za vlády Karla IV. Vyšší výnosy z tehdy velmi rozšířených vinic umožnily počátek pálení z pěstované vinné révy. Na těchto základech tedy stavěl později i Václav IV., který v Kutné Hoře založil první vinopalnu větších rozměrů. O století později se vinopalnictví rozšířilo i do dalších měst a vzniklo nové řemeslo.

V 16. století se zakládaly cechy vinopalníků, což svědčí o tom, že pálenky získávaly na oblibě. V té době se už vyráběly pálenky nejen z vína a piva, ale i z obilí, trnek, jablek, hrušek, bylin a koření. Zajímavostí je určitě vyhláška z roku 1584 o zákazu pití pálenek v sobotu a v neděli, jehož součástí bylo označení kořalky jako nápoje ďábelského.

Morava byla ve srovnání s Čechami velice úrodná a oblast Beskyd, Uherského Brodu a Vizovic patřily mezi ovocnářsky neúrodnější oblasti. Vzhledem k tomu, že o čerstvé švestky pro jejich množství nebyl zájem, začalo se toto peckovité ovoce na přelomu 17. a 18. století měnit ve slivovici ve velkém. Na konci 19. století se v Čechách a na Moravě vyskytovalo neuvěřitelných 243 palíren. Prodej čerstvého, ale především sušeného ovoce představoval vítaný přivýdělek v hospodářství až do počátku 19. století, kdy trh ovládly kvalitní velké švestky dovážené z Balkánu. Ovoce moravských hospodářů už nešlo na odbyt, proto se zaměřili na jiný druh zpracování svých výpěstků, který představovalo podomácké pálení kořalky — slivovice, podporované i legislativou. V roce 1835 byl ve Vídni vydán dekret, který umožňoval bez daně „jednotlivci napálit ročně 56 litrů 50% kořalky z plodin pocházejících z vlastních zahrad“.

Není však bez zajímavosti, že uvedený zákon platil pro Moravu a některé další země rakouské monarchie, naproti tomu v Čechách musel každý výrobu kořalky řádně zdanit. Vzhledem k tomu, že se pálení muselo „na vlastním gruntě provádět“, pořizovali si hospodáři menší destilační aparáty, které si mezi sebou také půjčovali. Změnil se také přístup k surovinám určeným k destilaci. Zatímco původně bylo vypálení jedinou možností zachránit zkažené a nahnílé ovoce, v průběhu 19. století se, také pod vlivem osvětové činnosti hospodářských spolků a tisku, začíná k založení kvasu užívat pouze ovoce dobře vyzrálé, kvalitní a zdravé, protože: „čím kvalitnější kvas, tím lepší slivovička!“ Vynalézavost lidí ukazuje nejmladší Muzeum lidových pálenic ve Vlčnově nedaleko Uherského Hradiště. Tam lze zjistit, že pálit se dá třeba ve staré pračce.

Jak jde vidět, pálení má u nás opravdu dlouhou historii. Ovocná pálenka, slivovice, je v současnosti považována za jeden z typických alkoholických nápojů jihovýchodní

Moravy a gastronomické dědictví naší kultury. Ani v dnešní době pálenka neztrácí na popularitě. Ale každý, kdo vyrábí vlastní pálenku, jistě hrdě prohlašuje, že právě ta jeho je ta Nej! Od objevu technologie destilace si lidstvo zvedá náladu i silnějšími alkoholickými nápoji než jsou nápoje kvašené (víno, pivo, saké, kumys a ostatní kvasy). Při kvašení vína, medu nebo obilného sladu, lze dosáhnout pouze určité koncentrace alkoholu (maximum kolem 15 %). Při této koncentraci se kvasinky vzniklým ethanolem otráví a celý proces se zastaví.

Alkohol se získává z přírodních zdrojů kvašením, pálením, vařením a kombinací těchto způsobů. Nejběžnější formou přípravy je právě alkoholové kvašení přírodních látek, které jsou bohaté na sacharidy: brambor, obilí, cukrové řepy, cukrové třtiny a různého ovoce. V našich podmínkách byly při výrobě alkoholu použity lesní plody či ovoce ze sadů. Tradice pěstování ovocných dřevin se přitom datuje už od dob Velkomoravské říše, čili kolem 9. století. Značnou podporu dostali ovocnáři až za Marie Terezie, když se po roce 1750 na její podnět zakládali výsadbu školky a v rámci provozů na zpracování ovoce nechyběly palírny.

Slivovice je destilovaný alkoholický nápoj, oblíbený ve střední Evropě v Polsku, na Slovensku a na Balkáně, v České republice hlavně na Moravě (Slovácko, Luhačovické zálesí a Valašsko). Vyrábí se například ze švestek, durancí či lepotice.

Pravá slivovice vyráběná pro domácí použití v soukromých pálenicích (pro malou spotřebu) má nejčastěji okolo 51 % obsahu alkoholu. Důvodem vysokého obsahu alkoholu je skutečnost, že pokud se čistý ovocný destilát naředí na méně než 45 %, může v něm být cítit kyselost.

Kvalitní slivovice při nalití do sklenice tzv. řetízkuje (vytváří drobné praménky kondenzujícího alkoholu stékající zpět do sklenice). Kvalita slivovice se dá kontrolovat i promnutím mezi palcem a ukazováčkem ruky, kdy stupeň drhnutí (odporu) tekutiny mezi prsty také charakterizuje ovocný obsah a tím i její kvalitu.

Na výrobu slivovice se používá kvas. Ve vhodné nádobě kvasí čisté zralé ovoce asi 6 týdnů (podle druhu), při domácí výrobě se někdy část ovoce vypeckuje a pečlivě se odstraňují stopky a nahnílé plody. Výroba se provádí v pálenici.

Doba kvašení závisí na teplotě, cukernatosti plodů a množství v jednom sudu. Cukernatost se měří moštoměrem při založení kvasu a při jeho dokvašení. Z obsahu zkvasitelné sušiny lze odhadnout obsah alkoholu ve výsledném produktu.

Vykvašené ovoce se pálí při teplotě do 88 °C, kdy se odpařuje jen alkohol a v kvasu zůstávají silice, které jinak způsobují pachy a pachutě v konečném výrobku. Výpary se ochlazují a kondenzát vytéká do připravené nádoby. Tento postup se opakuje dvakrát, přičemž teprve při druhém pálení teče čistý nápoj, který je možno ochutnat. Destilát má v závislosti na počáteční cukernatosti kvasu a stavu při dokvašení přibližně 32 až 76 % objemových procent alkoholu. Ideální je ředit na 50 - 51 procent, kdy je nápoj lahodný a voňavý.

Čerstvá slivovice mívá ostřejší chuť a je lepší nechat ji uležet několik měsíců, až let.

Přítom první čtyři týdny se ponechá bez zátky, chráněná je před hmyzem a prachem. Někdy se nad destilát zavěšují sušené švestky ze kterých skapává destilát, aby slivovice dostala nazlátlou barvu a více voněla. Dobrá slivovice je čirá, bez zákalu a už na první přiložení k nosu příjemně voní – cítit je z ní především ovoce. Když skleničku převrátíte do sebe, slivovice by měla hladce projít dolů hrdlem aniž by vás páčila. Pokud se po polknutí nemusí otřepat, tehdy se můžete spolehnout, že pijete vypálený “lék”. Obecně platí, že čím je slivovice starší, tím je lepší. Největší hodnotu mají proto lahve, které jsou odleželé i pět a více let. Největší požitek z jejího pití dosáhnete, pokud si ji dopřejete vychlazenou na 16 – 18 °C.

Kudy teče, tudy léčí. I s tímto slovům se můžeme setkat v souvislosti s destilátem, jehož pití je rozšířeno v celém Česku i v sousedním Slovensku. Pokud užíváme slivovici v množství přiměřeném, má tento nápoj pozitivní vliv na rozšíření cév, spalování tuků, pomáhá proti nachlazení, chřipce, na ušní choroby. Nutno zdůraznit, že zatímco domácí „sedláci“ na dobrou pálenku nedají dopustit, odborníci upozorňují, že její účinky jsou přeceňované. Co tedy můžete od láhve se slivovici očekávat? Prvořadá je kvalita, ale i střídmost. V opačném případě se vzbudíte s pořádnou “opicí”.

Přestože slivovici znají v každém koutě Česka i Slovenska, osobité postavení měla odjakživa na Moravě. V těchto končinách se totiž s lidmi spojovala již krátce po příchodu na svět. Potírala se jí pupečnicková šňůra, ale i dásně dětí, když se jim prořezávaly zoubky. Dodnes je doporučována také jako obklad při zánětu prsu kojící matky. Pokud pobolívaly uši, slivovice se nakapala přímo do nich. Působila také jako univerzální přírodní medicína i při nachlazení, bolestech v krku či dokonce břicha. Jisté je, že svým složením desinfikuje a je ideální pro luhování bylinek- kapky.

Odborníci na koštování slivovice se shodují na tom, že pálenka musí mít výraznou ovocnou vůni a po ochutnání byste měli mít hřejivý pocit. Čistota a vůně se hodnotí jako první, pak se sklenkou zatřepe, aby se zjistilo, zda slivovice řetízkuje a teprve nakonec se nápoj ochutná. Špatná slivovice je cítit po acetonu, za což může ve většině případů právě nedozrálé ovoce. Někteří tvrdí, že nejlepší slivovice je ta, která má zlatou barvu. Tohoto odstínu lze dosáhnout jen tak, že se pálenka nechá nejméně rok zrát v dubových sudech.

redakce- převzato, kráceno

zdroj: <https://vebr.webnode.cz/palenyky/>

<http://www.slovackymagazin.cz/z-historie-paleni-ovocnych-destilatu>

<https://www.kejma.cz/tradice-piti-ovocnych-destilatu-na-morave/>

<http://www.slovackemuzeum.cz/>

*****

ZPRAVODAJ Obce Hoštice-Heroltice * vydavatel a adresa redakce: Obecní úřad Hoštice-Heroltice, tel.: 517361245, IČO 00368733 * Neprošlo jazykovou úpravou * číslo 3/2018, vychází 1.10.2018 * jednotlivé příspěvky zpracovala a seřadila Ing. Jarmila Míková * Osobní údaje jsou zveřejněny se souhlasem * Součástí zpravodaje je Bulletin ZŠ* MK ČR E 13053.